

ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગર
પ્રથમ સત્રાંત કસોટી પરિરૂપ

ધોરણ : 6

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

પ્રશ્ન ક્રમાંક	અધ્યયન નિષ્પત્તિ ક્રમાંક અને વિધાન	પ્રશ્ન પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1	SS602 પૃથ્વીને જીવ અસ્તિત્વ તથા વિવિધ કટિબંધો સંદર્ભે વિશિષ્ટ અવકાશીય પદાર્થ તરીકે ઓળખે છે.	હેતુલક્ષી	6	6
2	SS601 તારા, ગ્રહો અને ઉપગ્રહો વચ્ચેનો તફાવત ઓળખે છે. દા.ત. સૂર્ય, પૃથ્વી અને ચંદ્ર.	ટૂંક જવાબી	2	4
3	SS605 પૃથ્વીના ગોળા અને વિશ્વના નકશા પર અક્ષાંશ-રેખાંશ, ધ્રુવો, વૃત્તો, આવરણો, ભારતના પાડોશી દેશો, ભારતનાં રાજ્યો, કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો વગેરે દર્શાવે છે.	ટૂંક જવાબી	5	10
4	SS620 પોતાની આસપાસની વિવિધતા તરફ સ્વસ્થ વલણ વિકસાવે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	6	6
		(બ) ટૂંક જવાબી	2	4
5	SS624 સરકારનાં વિવિધ સ્તર સ્થાનિક, રાજ્ય અને સંઘને ઓળખે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	4	4
		(બ) ટૂંક જવાબી	6	6
6	SS611 પ્રાચીન માનવ સંસ્કૃતિનાં વિશિષ્ટ લક્ષણોને ઓળખી તેના વિકાસને સમજાવે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	4	4
		(બ) સવિસ્તાર	1	3
7	SS617 ઐતિહાસિક વિકાસને લગતી માહિતીનું વિશ્લેષણ કરે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	4	4
		(અ) હેતુલક્ષી	4	4
8	SS609 ઐતિહાસિક તથા સાહિત્યિક સ્ત્રોતોને ઓળખી ઇતિહાસના પુનર્ગઠન માટે વિવિધ સ્ત્રોતોના ઉપયોગનું વર્ણન કરે છે.	હેતુલક્ષી	10	10
9	SS612 મહત્વનાં રાજ્યો તથા રાજવંશોના નોંધપાત્ર યોગદાનની યાદી બનાવે છે. દા.ત., મહાજન પદોની શાસન વ્યવસ્થા, અશોકના શિલાલેખો, ગુપ્તવંશના સિક્કાઓ, પલ્લવ વંશના રથમંદિરો વગેરે.	(અ) હેતુલક્ષી	4	4
		(બ) સવિસ્તાર	2	6
10	SS610 ભારતના નકશામાં ઐતિહાસિક સ્થળો અને અન્ય સ્થળોને દર્શાવે છે.	હેતુલક્ષી	5	5

ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગર
પ્રથમ સત્રાંત કસોટી પરિરૂપ

ધોરણ : 7

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

પ્રશ્ન ક્રમાંક	અધ્યયન નિષ્પત્તિ ક્રમાંક અને વિધાન	પ્રશ્ન પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1	SS714 મધ્યયુગીન સમયગાળા દરમિયાન એક સાથે (અલગ અલગ સ્થળે) થતી મુખ્ય ઐતિહાસિક પ્રગતિઓ દર્શાવે છે.	હેતુલક્ષી	10	10
2	SS717 વિવિધ રાજ્યો દ્વારા અપનાવવામાં આવેલા લશ્કરી નિયંત્રણ માટે લીધેલા વહીવટી પગલાં અને વ્યુહરચનાઓનું વિશ્લેષણ. દા.ત.ખલજીઓ, તુઘલક, મુઘલો વગેરે.	(અ) હેતુલક્ષી	8	8
		(બ) ટૂંક જવાબી	3	6
3	SS718 જુદા-જુદા શાસકોની નીતિઓની સરખામણી કરે છે.	હેતુલક્ષી	5	5
4	SS719 મંદિરો, કબરો અને મસ્જિદોનાં ઉદાહરણો દ્વારા વિશિષ્ટ શૈલી અને ટેકનોલોજીથી બંધાયેલાં સ્થાપત્યોનું વર્ણન કરે છે.	હેતુલક્ષી	6	6
5	SS704 વિવિધ પરિબળો/ઘટનાઓને કારણે રચાતાં ભૂમિ સ્વરૂપના નિર્માણનું વર્ણન કરે છે.	ટૂંક જવાબી	3	6
6	SS706 પર્યાવરણના વિવિધ ઘટકો અને તેમની વચ્ચેના સંબંધને વર્ણવે છે.	હેતુલક્ષી	5	5
7	SS707 પર્યાવરણના પ્રદૂષણ માટે જવાબદાર પરિબળોનું વિશ્લેષણ કરે છે અને રોકવા માટેનાં પગલાંઓ જાણે છે.	ટૂંક જવાબી	3	6
8	SS705 વાતાવરણની રચના અને માળખું સમજાવે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	6	6
		(બ)બ હેતુલક્ષી	2	2
9	SS722 લોકશાહીમાં સમાનતાનું મહત્ત્વ સમજે છે.	હેતુલક્ષી	5	5
10	SS724 સમાનતાના અધિકારના સંદર્ભમાં પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં સામાજિક, રાજકીય, આર્થિક મુદ્દાઓનું અર્થઘટન કરે છે.	ટૂંક જવાબી	2	4
11	SS725 સ્થાનિક સરકાર અને રાજ્ય સરકાર વચ્ચે તફાવત સમજે છે.	હેતુલક્ષી	5	5
12	SS726 વિધાનસભા ચૂંટણી પ્રક્રિયા વર્ણવે છે.	સવિસ્તાર	2	6

ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ, ગાંધીનગર
પ્રથમ સત્રાંત કસોટી પરિરૂપ

ધોરણ : 8

વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન

પ્રશ્ન ક્રમાંક	અધ્યયન નિષ્પત્તિ ક્રમાંક અને વિધાન	પ્રશ્ન પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1	SS811 બ્રિટીશ ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની ભારતમાં સર્વોચ્ચ સત્તા કઈ રીતે બની તે સમજે છે અને સમજ પ્રદર્શિત કરે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	5	5
		(બ) સવિસ્તાર	1	3
2	SS812 ભારતના વિવિધ પ્રાંતોમાં બ્રિટીશ સરકારની ખેતી વિષયક ભેદભાવની નીતિની અસર સમજે છે અને સમજાવે છે. (દા.ત. ગળી ઉત્પાદકોનો બળવો.	(અ) હેતુલક્ષી	5	5
		(બ) ટૂંક જવાબી	1	3
3	SS815 1857ના સ્વાતંત્ર્યસંગ્રામનાં કારણો, તેનું સ્વરૂપ, તેનો ફેલાવો અને મળેલ પદાર્થ પાઠનું વર્ણન કરે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	4	4
		(બ) ટૂંક જવાબી	2	4
4	SS816 સંસ્થાનવાદ સમયે ભારતમાં હસ્તકલા ઉદ્યોગ અને નવા શહેરીકરણનું પૃથક્કરણ કરે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	5	5
		(બ) ટૂંક જવાબી	3	6
5	SS806 પૃથ્વી પરના માનવીય અને કુદરતી સંસાધનોના અસમાન વિતરણનું વિશ્લેષણ કરે છે.	હેતુલક્ષી	6	6
6	SS807 તમામ વિસ્તારોના વિકાસને જાળવી રાખવા માટે કુદરતી સંસાધનોના ન્યાયિક ઉપયોગને દર્શાવે છે. જેવાં કે. જળ, જમીન, જંગલ વગેરે.	સવિસ્તાર	1	3
7	SS805 અગત્યના કુદરતી ખનીજોનું વર્ગીકરણ દર્શાવે છે. (દા.ત. કોલસો અને ખનીજતેલના કેન્દ્રોને દુનિયાના નકશામાં દર્શાવે છે.)	(અ) હેતુલક્ષી	5	5
		(બ) હેતુલક્ષી	5	5
8	SS808 જુદા જુદા પાકોના ઉત્પાદન માટે જાણીતા મહત્ત્વના દેશોમાં જવાબદાર પરિબળોનું વિશ્લેષણ કરે છે. દા.ત. ઘઉં, ચોખા, કપાસ, શણ વગેરેના ઉત્પાદન માટે જાણીતા દેશોને વિશ્વના નકશા ઉપર અંકિત કરે.	ટૂંક જવાબી	3	6
9	SS822 ભારતીય બંધારણના સંદર્ભમાં પોતાના પ્રદેશમાં સામાજિક અને રાજકીય સમસ્યાઓનું અર્થઘટન કરી મૂળભૂત હકો અને ફરજોને યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે સમજે છે.	(અ) હેતુલક્ષી	4	4
		(બ) ટૂંક જવાબી	2	4
10	SS823 આપેલ પરિસ્થિતિમાં પ્રોત્સાહન, રક્ષણ અને ઉલ્લંઘનના સંદર્ભમાં મૂળભૂત અધિકારો અંગેની જાણકારીનો ઉપયોગ કરે છે.(દા.ત. બાળ અધિકારો)	ટૂંક જવાબી	2	4
11	SS824 રાજ્ય અને સંઘ સરકાર વચ્ચેનો તફાવત સમજે છે.	હેતુલક્ષી	4	4
12	SS825 લોકસભા ચૂંટણી પદ્ધતિ વર્ણવે છે.	હેતુલક્ષી	4	4

નોંધ : 1. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો, યુગ્મ જોડો, સંબંધ જોડો, ક્રમ નિર્ણાયક કસોટી, સાચાં ખોટાં, ખાલી જગ્યા, મને ઓળખો, ઘટના ક્રમ, એક વાક્યમાં જવાબ આપો, વર્ગીકરણ કરો, અધૂરા વાક્ય પૂરા કરો, નકશાપૂર્તિ વગેરે જેવા પ્રશ્નો હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાં પૂછવાના રહેશે. 2. અધ્યયન નિષ્પત્તિ જેટલા એકમોને લાગુ પડતી હોય તે તમામ એકમોને ધ્યાને લઈ પ્રશ્નો પૂછવા. 3. પ્રશ્નોનું વૈવિધ્ય જળવાય તે ધ્યાને લેવું. 4. જ્યારે ચિત્રો-નકશાનો ઉપયોગ કરવાનો થાય ત્યારે તે સ્પષ્ટ હોય તે ધ્યાન રાખવું.